

NYHETS BREV 7 KOMPETENS 2020!

Ärgång 2017 – nr 7 juni-juli-augusti

Trevlig höst!

Med hopp om att du haft en fin sommar börjar vi nu våra steg in i en vacker höst och med det ett nytt skolår.

Vi fortsätter med kompetensutveckling av personalen i projektet Kompetens 2020! genom:

*

MEDARBETARDAGEN som vi genomförde den 21 augusti – tack för att du deltog. Många var mycket nöjda med dagen, som fick 4,2 av 6 i utsända enkäten.

*

KOMPETENS-PORTALEN som du hittar på www.jgy.diplomautbildning.se Har du inte inlogg, så hör du av dig till projektgruppen.

*

FÖRELÄSNINGAR lokalt på skolorna som vi också sänder via Skype. I snitt var 6:e vecka, kalender kommer.

*

Hjärtligt välkommen tillbaka – både ni som jobbat längre, alla nyanställda och Åre som nu går in i JGY.

Trevlig höst.

Mikael Cederberg,
ordf styrgruppen

FÖRELÄSNINGAR VIA SKYPE Styrgruppen har gett projektgruppen i uppdrag att erbjuda föreläsningar kontinuerligt under året, cirka var sjätte vecka 2017-2018. Föreläsningarna erbjuds på plats eller via Skype till din arbetsplats. Vi börjar redan nu torsdag eftermiddag den 14:e september. Denna gång sänder vi från Frösö Park

Föreläsningar via
Skype till din
arbetsplats!

Torsdag 14 september

Kl 13.00-14.30

Skype öppet från kl 12.30

”Empati -

det som avgör om du får din elev/patient att må bra, samarbeta och medverka i åtgärder.”

Hilmar Hilmarsson

Mittuniversitetet
universitetsadjunkt,
psykolog, psykoterapeut
Specialist på coachande samtal
och coachande ledarskap.

Kl 15.15-16.00

Skype öppet från kl 14.45

”Alla ska med -

hur bygger vi en utbildning där alla som vill får möjlighet att utvecklas till stolta yrkesmänniskor?

Eva Malmsten

Jämtlands Gymnasium Fyrvalle
lärare i svenska och engelska,
Arbetslaget brinner för att hitta
metoder och vägar som ger eleven
möjlighet att utvecklas till nivåer
som hen inte trodde var möjliga.

Du har möjlighet att följa dessa två föreläsningar:

- Via Skype på din arbetsplats.
Sitt gärna tillsammans med kollegor.

Vi lägger ut Skype-länken på skolornas intranät.

Välkommen!

Mikael Cederberg, ordförande styrgruppen Kompetens 2020!

Föreläsningarna är en del av programmet för Nätverksträffen inom vård- och omsorg som går av stapeln 14-15 september i Östersund. Vi sänder alltså två av föreläsningarna via Skype. Hela nätverksprogrammet ser du här:

<http://jgy.se/2017/05/05/vard-och-omsorgspacollstx-netverkstraff-14-15-2017/>

Projekt Kompetens 2020! stöds av Europeiska Socialfonden till juni 2018 och omfattar kompetensutveckling av personalen i gymnasiet och vuxenutbildningen för att motverka avhopp och öka genomströmningen av elever.

MÅLEN I PROJEKT KOMPETENS 2020!

100% ska känna en starkt yrkesroll

90% ska uppleva ökad kunskap inom jämställdhet och tillgänglighet

70% ska uppleva mer trygghet kring konflikthantering och kommunikation

Kompetensutveckling med fokus på jämställdhet o tillgänglighet ska vara tillgänglig

70% av rektorerna upplever ett mervärde av insatserna

Hållbara kontaktnät och samarbetsformer med företag har utvecklats

UPPFÖLJNING 21/8 I ÖSTERSUND

medarbetardag

måndagen den 21 augusti 2017 i sporthallen på Jämtlands Gymnasium Wargentin

08.00	Kaffe/te och smörgås		
08.45	Välkommen & aktuella frågor	4,0 p	MIKAEL CEDERBERG
09.00	Glada Hudik	5,8 p	PÄR JOHANSSON
10.45	Paus	4,3 p	
11.00	Gymnasie- och kunskapslyftsminister		ANNA EKSTRÖM
12.00	Vi bjuder på lunchbuffé		
13.00	Valbara seminarier	Obs! Nya lokaler och nytt extra dubbelt seminarium!	
15.00	Kaffe/te paus	4,8 p	
15.30	Att utveckla både individerna och teamet	3,3 p	GRAHAM POTTER
16.30	Reflektioner från dagen		ANTON WAARA

Hej! Med ett nöjt leende på läpparna somnade jag jättetrött på måndagskvällen efter att:

- de sista affischerna tagits ner
- beachflaggorna packats i bilen
- rätt adress skickats för fakturering av morgonmackorna
- vi letat efter pennburken med nummer 2 på – vart i hela friden tog den vägen? Jag hade naturligtvis lånat burkarna från basketen i Bräcke och nu saknas det en av sex stycken. Så här kommer en efterlysning; du som ser en hopfällbar ”burk” på vift med nummer 2... eller nu blev jag osäker kanske det var nr 3, hör av dig ☺.

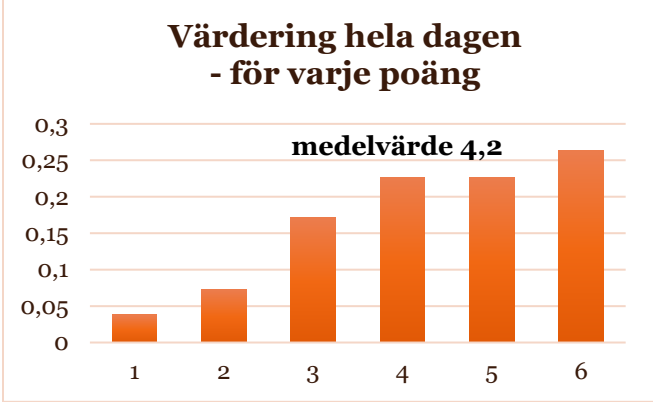
Den är i tyg typ paraply eller tält.

- fått ta emot många tack för en fin dag. (du som säger detta till oss i projektgruppen ska veta att vi verkligen uppskattar att du säger det till oss).

Så tusen tack till er alla från oss i projektgruppen, ”at your service”.

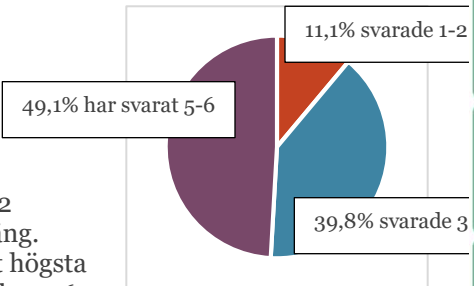
Vänligen Monica Sandström, projektledare Kompetens 2020!

*/Värderingen gjord från 1-6, där 6 är det bästa/
DAGENS ABSOLUTA HÖJDPUNKTER:
GLADA HUDIK OCH GRAHAM POTTER*

I diagrammet ovan kan vi se hur många som satt re:

- 3,8% har satt 1
- 7,3 % har satt 2
- 17,1% har satt 3
- 22,7% har satt 4
- 22,7% har satt 5
- 26,4% har satt 6

Medelvärdet för hela dagen är 4,2 av 6 möjliga poäng. Nästan 50% satt högsta möjliga poäng, dvs 5-6.

Antal av enkäten på diagrammet och

Aulan	4,5 p ÅSA EDENFELT - TÄBY ENSKILDA GYMNASIUM Språk i alla ämnen Vad kännetecknar god läsförståelse och språkutvecklande undervisning och varför är det viktigt att lärare i alla ämnen stärker eleverns språkliga utveckling?	
Sporthallen	3,6 p SARA RAMSFELDT - MENINGSUTBYTTET AB Språkets betydelse i matematik Hur kan vi lyfta matematiken genom att undervisa språkutvecklande? Medvetenheten om språkets betydelse i matematik skapar goda förutsättningar för fler elever att lyckas.	
Palmerantzalen Ekervaldsalen	PETRA ELIO & SAIDA CHARAFI ANGEREDSGYMNASIET, GÖTEBORG 4,0 p Angeredsutmaningen Hur kan samarbete med näringslivet motverka avhopp och motivera elever nä högre måluppfyllelse?	LÄRARE SUNDSVALLS GYMNASIUM 3,3 p Så jobbar vi på Sundsvalls Gymnasium Våra erfarenheter från undervisning på yrkessociala och yrkestekniska program i Sundsvall.
Rum X229	4,0 p MALIN BURMAN - KRISKONSULTERNA Arbetsmiljöarbete, introduktion Det pratas om arbetsmiljöarbete, men vad är det egentligen? Hur kan vi arbeta praktiskt med arbetsmiljön; fysiskt, psykiskt och socialt? Teori varvas med praktiska övningar och diskussioner.	
Rum X230	3,6 p MONICA SANDSTRÖM - PROJEKTLEDARE KOMPETENS 2020! Kom-i-gång i Diploma portalen Workshop. Få tips/introduktion i Diploma portalen. Ställ frågor till vår projektledare. Ta gärna med dator/surfplatta eller din telefon.	
Rum X245	3,8 p LÄRARE FRÅN GYMNASIESÄRSKOLAN SUNDSVALLS GYMNASIUM Värdeskapande arbete Så här har vi jobbat med värdeskapande arbete och värdeskapande lärande på Gymnasiesärskolan på Sundsvalls Gymnasium. Kom och resonera med oss.	

BILDER FRÅN 21/8

Pär Johansson, Glada Hudik

Graham Potter

Bilder: Ann-Kristin Jonsson,
Berg**BREV TILL OSS FRÅN DIPLOMA UTBILDNING**

Diploma vill tacka er alla som med engagemang deltar i projektet Kompetens 2020! Ert engagemang utgör en viktig del i den utveckling vi jobbar för.

Ni är i gott sällskap. Kommuner såsom Stockholm, Linköping, Munkfors - för att nämna några, jobbar med aktivt lärande i arbetet genom Diploma lärportal. Detta sker t ex inom vård och omsorg, brandförsvaret eller i kundvårdsprogram. Motsvarande görs inom näringslivet. ICA, Skandia, Sweco, Svenskt Trä, Unionen och många fler använder webb utbildningsprogram och lärportaler för att vidareutveckla sina medarbetare och verksamheter.

Det är många som har anammat vårt sätt att jobba med utbildning och det gläder oss. Närmare 40 000 utbildningstimmar genomfördes i Sverige 2016 med Diplomas webb utbildningar. Och fler blir det under 2017.

Nu jobbar vi tillsammans med er och andra inom skolan på att ta fram fler utbildningar och utbildningsprogram i ämnen specifikt för skolan. Målsättningen är att bygga en plattform för lärande inom och mellan skolor runt om i Sverige till stöd för en stärkt skola. En spännande resa jag ser fram emot att ta del i!

Trevlig fortsättning på hösten önskar vi på Diploma er alla!

Kent Ganebrant Kundansvarig Diploma utbildning

Under webb portalens första 12 månader har följande fem webb utbildningar med Diplom prioriterats av personalen från respektive rektorsområde:

Fjällgymnasiet i Berg: Jämställdhet för offentliga organisationer o ESF projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Konflikthantering, Neuropsykiatriska diagnoser samt Orosanmälan.

Härjedalens Gymnasium: Jämställdhet för offentliga organisationer o ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Neuropsykiatriska diagnoser, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik o motivation samt AKK-alternativ kompletterande kommunikation.

Jämtlands Gymnasium Wargentin 1: Jämställdhet för offentliga organisationer o ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Neuropsykiatriska diagnoser, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik o motivation samt Kommunikation Grundkurs.

Jämtlands Gymnasium Wargentin 2: Jämställdhet för offentliga organisationer o ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Neuropsykiatriska diagnoser, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik o motivation samt Kommunikation grundkurs.

Jämtlands Gymnasium Fyrvalla: Jämställdhet för offentliga organisationer o ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Grundläggande brandskydd, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik o motivation samt Arbetsmiljö.

Jämtlands Gymnasium Bräcke: Jämställdhet för offentliga organisationer och ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Stresshantering, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik o motivation samt Att bli en bra utbildare.

Jämtlands Gymnasium Bispgården: Jämställdhet för offentliga organisationer o ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Barnkonventionen – om barns rättigheter, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik o motivation samt Orosanmälan.

Jämtlands Gymnasium Österängen: Jämställdhet för offentliga organisationer och ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik och motivation, Neuropsykiatriska diagnoser samt Stresshantering.

Grupp chefer o rektorer: Jämställdhet för offentliga organisationer o ESF-projekt, Jämställdhet för arbetsplatser, Effektiv inläring - Hjärnan, studieteknik och motivation, Arbetsmiljö samt Grundläggande Brandskydd.

Nytt om att hitta information om Kompetens 2020!

Vi håller just nu på att bygga upp information om projektet med utgångspunkt från www.jgy.se
Om du klickar in där och scrollar ner lite på sidan, så kan du "klicka på Kompetens 2020!".
Där hittar du även alla nyhetsbrev och kontaktuppgifter till projektgruppen.

Hur hjälper du elever att prestera? Är det en gymnasiechock? Prata gärna i arbetslaget hur ni arbetar.

Vi har sammanställt rapporten från skolverket till en sida:

Flera orsaker

- Mobbing mm
- Brist på stöd
- NPF
- Frånvaro
- Gy-chocken
- För lite praktik
- Felval
- Stökig skolmiljö
- Svår hemmiljö

Jobba förebyggande

- Bemötande, relationer
- Involvera eleverna
- Samordna
- EHT
- Se signaler
- Bra studievägledning
- Låt elever se helheten

Utmaning, utveckla

- Samordna, förebygg
- Kartlägg orsaker
- Följ upp stöd
- Arbeta mot kränkningar
- Utveckla relationer

Skolverket

Redovisning av regeringens utvärdering

Redovisning av genomförandeplan av uppdraget att genomföra verksamhetsnära insatser för huvudmän och gymnasieskolor för att förebygga avhopp från gymnasieskolan givet i regleringsbrevet 2016

Dnr U2015/0547/UF

3. Nationella och internationella erfarenheter

Nationella och internationella forskningsstudier, uppföljningar och granskningar samt sammanställningar av erfarenheter ger en ganska samstämmig bild av orsakerna till avhopp och faktorer som har betydelse för att eleverna fullföljer sina studier.

ORSAKER TILL AVHOPP/INTE FULLFÖLJER

Orsaker till avhopp

Det finns en vanlig föreställning att ofullständig utbildning främst handlar om skoltrötthet och bristande motivation hos unga. Intervjustudier med ungdomar eller unga vuxna ger en mer nyanserad och komplex bild där flera faktorer, ibland i kombination, har bidragit till att ungdomarna hoppat av eller inte fullföljt sin gymnasieutbildning¹⁰. Några av orsakerna som återkommer i ungdomarnas berättelser är:

MOBBNING mm

- Mobbing, socialt utanföreskap och dåligt bemötande i skolan. Mobbing i skolan av jämnåriga och en känsla av att behandlas som "annorlunda" av lärare.

BRIST PÅ STÖD

- Brist på pedagogiskt stöd i skolan. De unga beskriver ibland hur självförtroendet dalat och hur de uppfattar sig själva som misslyckade i skolan.
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som inte upptäckts eller upptäckts sent under utbildningen. **NPF**
- Långvarig frånvaro på grund av till exempel sjukdom eller missbruk i kombination med bristande stöd i skolan. **FRÅNVARO**
- "Gymnasiechocken". Ett tema som kommer igen i flera av berättelserna är de tuffare kraven och det hårdare tempo som gymnasiestudierna innebär, jämfört med grundskolan. Mötet med gymnasiestudierna kan sätta igång en kris som för många är det första steget till avhopp. **Gy-CHOCKEN**
- Behov av mer praktik och mindre teori. Vissa ungdomar berättar att de trodde det skulle bli mer praktik på det program de hade valt, men att det blev för mycket teori. Som kontrast berättar ungdomar som har hoppat av om positiva erfarenheter av sina kontakter med arbetslivet. **MER PRAKTIK**
- Fel programval eller att inte komma in på den skolan eller det program som är elevens förstanhandsval. **FELVAL**
- Stökig skolmiljö. Det kan till exempel handla om för stora klasser eller om bristande känsla av sammanhang och sammanhållning på skolan och i klassen. **STÖKIG SKOLMILJÖ**
- Dåliga hemförhållanden eller problem i familjen. Det handlar till exempel om arbetslöshet, sjukdom, alkohol- eller drogmisshandling, många uppbrott och flyttningar. **SVÅR HEMMILJÖ**

FÖREBYGGA AVHOPP – ÖKA GENOMSTRÖMNING

Framgångsfaktorer i arbetet med att stödja eleverna att fullfölja utbildningen och förebygga avhopp

Avbrottsproblematiken måste förstås som en interaktion mellan skolan och individen. Det är inte endast den enskilda elevens ansvar att fullfölja sin utbildning. Det är istället ett resultat av de förutsättningarna som skapas inom skolan.¹⁰ På Plugginnovation.se lyfts ett antal framgångsfaktorer i skolans arbete med att förhindra skolavhopp¹¹. En bild som överensstämmer väl med det som framkommer i rapporter från Skolinspektionen, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Europeiska kommissionen¹². Nedan sammanfattas några av de framgångsfaktorer som identifierats:

BRA BEMÖTANDE och RELATIONER

- Ett bra bemötande och förtroendefulla relationer mellan lärare och elever är viktiga för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Detta gäller även relationer till andra vuxna som är delaktiga i elevernas utbildning, som till exempel handledare på arbetsplatsen vid apl eller praktik.
- Att involvera eleverna i arbetet och stödinsatser som tar sin utgångspunkt i elevernas beskrivningar av orsaker och behov. **INVOLVERA ELEVERNA**
- Lärare behöver arbeta tillsammans för att identifiera elevernas behov och gemensamt definiera vilka anpassningar och stödinsatser som eleverna behöver. Rektorn behöver se till att samarbete och samordning uppstår. **SAMORDNA**
- En systematisk användning av elevhälsans kompetenser. Detta kan till exempel innebära att elevhälsans specialpedagogiska kompetens nyttjas för resonemang i lärargruppen runt anpassningar i undervisningen. **EHT**
- En systematisk kartläggning och uppföljning av faktorer som kan vara signaler på att eleven riskerar att hoppa av. Det kan handla om uppföljning av orsaker till frånvaro eller kartläggning av behov av stödåtgärder. **SE SIGNALER**
- Att vara på rätt utbildning är en betydelsefull orsak till att elever känner motivation för gymnasiestudierna. Tillgång till kvalificerad studie- och yrkesvägledning hjälper eleverna att göra väl underbyggda val. **BRA STUDIEVÄGLEDNING**
- Eleverna behöver få se en helhetsbild eller se samband och sammanhang. Att första utbildningens olika delar och hur de hänger ihop kan bidra till motivationen och därmed förutsättningarna att nå målen. **LÅT ELEVERNA SE HELHETEN**

FAKTA FRÅN SKOLVERKET

**SAMSTÄMMIG BILD AV ORSAKER TILL ATT ELEVER
HOPPAR AV ELLER INTE GÖR KLART SINA STUDIER**

UTMANING OCH UTVECKLING

Utmaningar och utvecklingsområden

Det finns flera exempel på skolor som arbetar systematiskt med att förebygga avhopp från gymnasieskolan. Flera granskningar och studier visar att det även finns många lärare som har ett stort engagemang och drivkraft som är avgörande för att elever överhuvudtaget ska ta sig till skolan¹³. Skolinspektionens granskningar¹⁴ visar dock på flera områden där det finns behov av utveckling:

- De initiativ och åtgärder som finns är inte alltid samordnade och är ofta mer reaktiva än proaktiva. Mentors roll är ofta tydlig. Lärares gemensamma arbete behöver utvecklas. Elevhälsans kompetens används i låg grad. **SAMORDNA, JOBBA FÖREBYGGANDE mm**
- Det finns bristfälliga kunskaper om frånvarorsaker. Många gånger sker ingen kartläggning och utredning av orsaker till frånvaro och elevernas behov av stöd. **KARTLÄGG ORSAKER TILL FRÅNVARO**
- Stödinsatser följs inte alltid upp. De flesta stödinsatser som ges till eleverna är fler lektioner och mer tid till arbetsuppgifter. När åtgärderna inte ger effekt tenderar skolorna att upprepa samma stödinsatser igen. **FÖLJ UPP STÖD**
- Utifrån elevernas utsagor är det även tydligt att skolorna måste fortsätta att utveckla arbetet mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och att förtroende och rättvisa i skolorna måste stärkas. **ARBETA MOT KRÄNKNINGAR och DISKRIMINERING**
- Förtroendefulla relationer mellan lärare och elever behöver vidareutvecklas. **UTVECKLA FÖRTRÖENDEFULLA RELATIONER**

Bladet sammanställt av
Monica Sandström, projektledare
Kompetens 2020 per 170825

Här läser du hela dokumentet från skolverket:

<https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?url=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2Ffbl0b%2Fpdf%3640.pdf%3Fk%3D3640>